

Vásttolaš doaimma hálttičájeheaddji
MEAHCIRÁÐÐEHUSA
DOAIBMAVUOHKERÁVA

NÁ DOAIBMAT

1. Váldohoavdda dearvahus.....3
2. Čuovvut lágaid ja čatnašumiid.....4
3. Suodjalat ja ávkkástallan birrasa suvdilit.....5
4. Fuolahat vástomet alde lean
opmodagas ja dieđus6
5. Gudnejahttit olmmošvuogatvuodaid7
6. Láhčit ja bajásdoallat buori bargodili.....8
7. Dahkat vásttolaš skáhppomiid9
8. Garvit ovdoruossalasvuodaid.....10
9. Eat dohkket vuoidama dahje korrupšuvnna11
10. Prinsihpaid čuovvun lea min
juohkehačča doaibma12
- Fuolain ja rihkkumušain almmuheapmi13

LOHKKÁI

Vásttolašvuhta lea midjiide strategijalaš ja dat stivre buot Meahciráđđehusa doaimma. Dat oidno min bargus ja gulle ságain ja das, mo mii mii gulahallat eará meahciráđđehušlaččaiguin, áššeħasaiquin, guimmiiguin ja čanusjoavkuiguin.

Meahciráđđehusa doaibmavuohkeráva sistisdoallá guovddáš vásttolašvuđa ja ehtalaš doaimma vuodđojurdagiiddámet. Dat mitala, mii lea rivttes vuohki doaibmat ja maid prinsihpat barggusteamet ja vuorrováikkuhusas čanusjoavkuideametguin oaivvildit. Rievttes vuogi mielde doaibmamiin maiddái čujuhat leat luohtehahti quoibmi.

Háliidat doaibmamet bokte ovddidit ovttaveardášvuđa ja suvdilis máilmimi ja sihkkarastit, ahte boahttevaš sohkabuolvvat sáhttet návddašit luondu buktán árvvus. Duvdit min guimmiid ja čanusjoavkkuid ovddidit dáid miittomeriid minguin.

Juha S. Niemelä
váldohoavda

MEAHCIRÁĐĐEHUSA BARGI

Dán doaibmavuohkerávvagis Meahciráđđehusa bargit oaivvildit buot Meahciráđđehus-konseartna bargiid, virgehálddašeaddjiid, hárjehalliid ja eará bálvalangaskavuođaid sihke nieidafitnodagaid bargiid, Meahciráđđehusa ja nieidafitnodagaid stivrraid lahtuid ja beaivválaš jođiheaddjiid.

ÁRVOMET

Dán doaibmavuohkerávvagis leat váldojuvvon vuhtii Meahciráđđehusa árvvut:

Fuolahus

Bargat luonduváriid vásttolaš ávkkástallama ja dikšuma sihke luondu mánggahámámatvuoda ja kultúrbbi beales. Áššeħasat, guimmit ja bargoskihpárat leat midjiide dehálačča.

Mearkkalašvuhta

Dahkat mearkkalaš barggu olles Suoma, suopmelaš servodaga ja luondu buorrin. Dát lea fápmu, mii veahkeha oktiuheivehit márggalágan ja muhtumin ruossalas sávaldagaid ja miittomeriid.

Boađuslašvuhta

Bargomet buvttada bohtosa. Bargomet boađus lea sihke ávnناسکاهاتس ja ávnناسلاš ávki, mii ožžojuvvo stáhta eana- ja čáhceguovlluin suvdilit sohkabuolvvaid badjel.

ČUOVVUT LÁGAID JA ČATNAŠUMIID

▶ Meahciráđđehus lea stáhta fidnolágádus, mas lea ásahuvvon meahciráđđehuslágain. Njuolggadusaid čuovvun lea buot doaibmamet vuolggasadji ja ásaha unnimus mihttomeari min doaibmamii. Heivehuvvon láhkaásheami olis Meahciráđđehus čuovvu doaimmastis buori hálddašanvuogi ja almmolaččat dovddastuvvon buriid fidnodoaibmaprinsihpaid.

▶ Leat čatnasan ON:id suvdilis ovdáneami mihttomeriide (Agenda 2030) ja ON:id mailmmiviidosaš ol mmošvuoigatvuođajulggáštuss ii. Čuovvut ON:id figgamušaid ja olmmošvuoigatvuođaid guoskevaš prinsihpaid.

▶ Lágaid ja čatnašumiid čuovvun oaivvilda dan, ahte juohkehaš Meahciráđđehusa bargi lea geatnegas sihkkarastit ja dárbbu mielde čielggadit doaimmas lága- ja čatnašumiid vuogálašvuoda. Vuordit dán maiddái min guimmiin.

DOAIMMAN NÁ

Smiehtan iežan doaibmama dáid gažaldagaid bokte:

- Leago mu doaibman lágaláš?
- Leago mu doaibman riekta ja dássebealát?
- Leago mu doaibman Meahciráđđehusa mihttomeriid ja árvvuid mielde?
- Doaimmango Meahciráđđehusa ja ovttasbargoguimmiid buori hálddašeami vuodđojurdagiid mielde?
- Doaimmango, dego čanusjokomet vurdet ovttasbargoguimmiidis doaibmat?
- Oidnogo mu doaibman dohkkehahtti maiddái almmolašvuodas?

Jus in sáhte vástidit juohkehaš jearaldahkii mieđihemiin, jearan ráđi iežan ovdaolmos dahje Láhkaáššiin.

SUODJALAT JA ÁVKKÁSTALLAT BIRRASA SUVDILIT

- ▶ Birasášiid hálddašeapmi lea oassi juohke-beaivválaš doaibmamet. Doaibmat plánavaudučat birrasa suodjaleapmin ja luonduváriid suvdilis ávkkástallama sihkkarastima várás jotkkolaš buorideami vuođđojurdaga vuođul. Juohke meahciráđđehusa bargi galgá váldit vuhtii birasášiid beaivválaš barggustis ja doaibmat västtolačat oktasaš birraseamet ovdii.
- ▶ Dorvastat stáhta eatnamiid ja čáziid biologalaš máŋggahámatvuođa, fuođđo-guollenáliid eallinfámolašvuođa sihke kulturárbbi sealuma go doaibmat dálkkádaga dáfus jierbmát ja vejolaš birasváikkuhusaid ávaštallamiin. Ovddidat doaibmamet dálkkádatrievdama dustema ja dasa vuogáiduvvama geahčančiegas.
- ▶ Figgat eastadit ja minimaliseret doaibmamet negatiivva birasváikkuhusaid go geavahit ekobeaktilis vugiid, identifiseret birasriskkaid ja čuovvut ja árvvoštallat

doaibmamet birasváikkuhusaid jeavddalačat. Váldit vuhtii birasriskkaid ja vejolaš riskkaid maiddái min soahpamušain.

- ▶ Lasihat guovlluid ealaskasvuoda ja buresbirgejumi oktii heivehemiin luonduváriid mánŋgabearlat ávkkástallama ja suodjaleami mihtomeriideamet mielde. Dahkat eavttuid luondu- ja fuođđoturismma suvdilis šaddamii nu, ahte sihkkarastit seammás guovlluid suodjalanmihtomeriid ollašuvvama. Dorvastat čáhceguovlluid suvdilis ávkkástallama.
- ▶ Leat čatnasan ON:id suvdilis ovdańeami mihtomeriide (Agenda 2030). Lotnolasgeavahanvuvddiid ávkkástallama stivrejít lágas ásahuvvon Meahciráđđehussii ásahuvvon servodatlaš geatnegasvuodat ja PEFC-vuovdesertifiseren. Birasášiid hálddašeami stivre sertifiseren ISO14001-birasvuogádat.

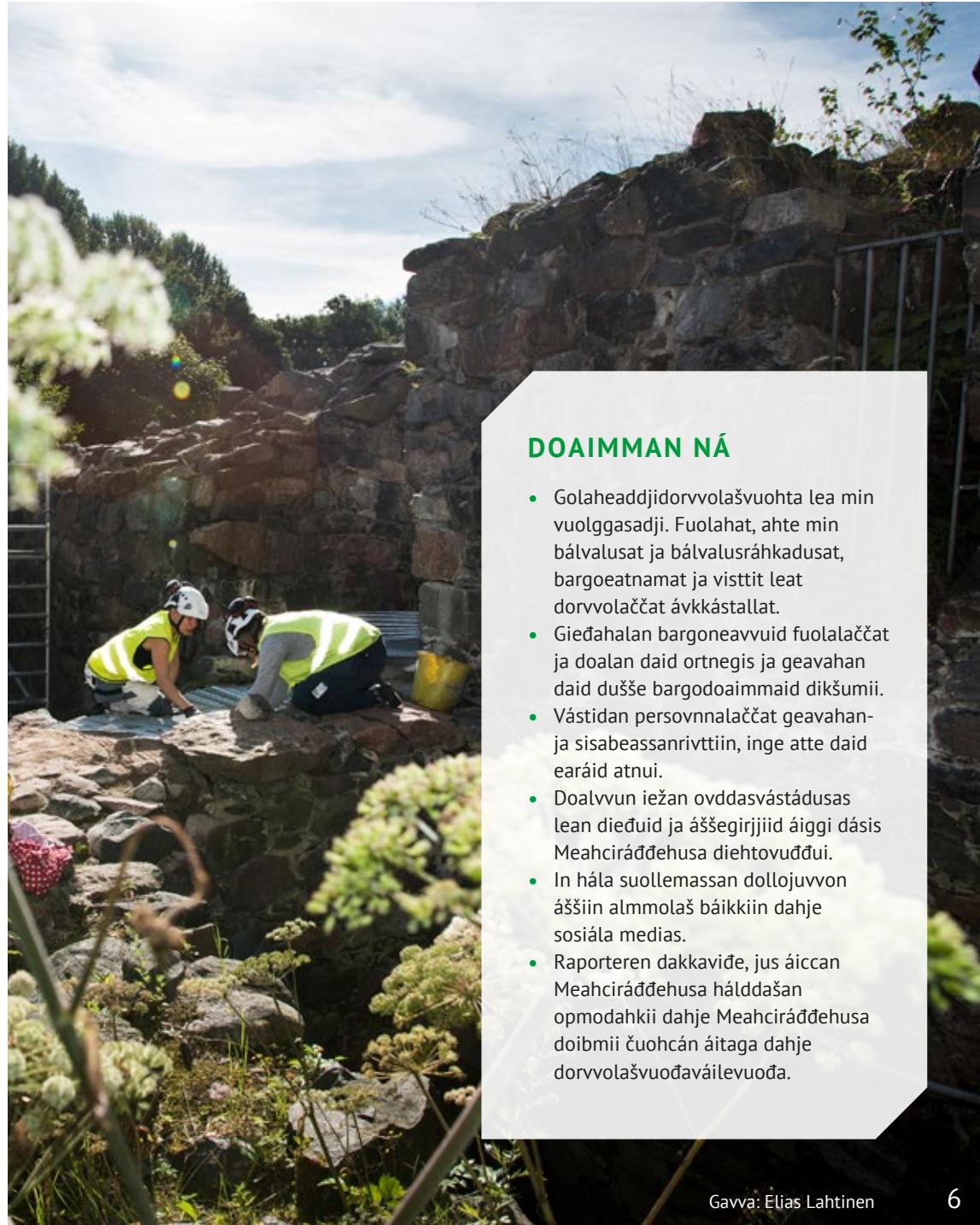

DOAIMMAN NÁ

- Ávkkástalan birrasa suodjaleami ja suvdilis ávkkástallama dorvvasteapmin Meahciráđđehusas gárvistuv von rávvagiid ja ofelaččaid.
- Jurddašan dálkkádaga dáfus jierbmát. Sáhtán ovdamearkan geahpedit dárbašmeahttun mátkkošteami ja ovddidit birasustitlaš doaibmavugiid.
- Oahpásmuvan suorggi dutkamušaide ja čuovun aktiivvalaččat hálešteami ovdamearkan dálkkádatrievdamis.
- In bala nuppástusa dahje darván boares doaibmavugiide, jus ođđa dutkanbohtosat gáibidit nuppástusaid doaibmavugiideamet birrasa suodjaleapmin.

FUOLAHAT OPMODAGAS JA DIEÐUS, MII LEA MIN OVDDASVÁSTÁDUSA VUOLDE

- ▶ Dikšut, ávkkástallat ja suodjalat Meahciráððehusa hálddašan stáhta eana- ja čáhceopmodaga suvdilit. Oktiiheivehat stáhta eatnamiin doaibman ealáhusaid ja áhpásmuhttinanu dárbbuid. Doaibmamet buvttada stáhtii ekonomalaš ja servodatlaš árvvu.
- ▶ Dikšut ja suodjalat luonduárvvuid ja kulturárbbi fuolalaččat. Láhčit vejolašvuodenaid báikkálaš ealáhusaide ja buvttadat servodatlaš oppalašávkki.
- ▶ Fuolahat min hálddašan opmodaga fuolaheamis ja sihkkarastit, ahte geavahead-djidorvvolašvuoda gáibádusat devdojuvvotit. Suddjet opmodaga, dieðu, sajiid ja birrasa likuhisvuodenain, vahágiin ja rihkuslaš doaimmain.
- ▶ Fuolahat buot min ovddasvástádusas lean opmodagas ja ávkkástallat dan dušše Meahciráððehusa oaivvildan doibmii.
- ▶ Min hálddus lea mearkkašahti stáhta eana- ja čáhceopmodaga guoskevaš báike-diehtu. Fuolahat dieðu gokčevašvuodas, viiodagas ja čavddisvuodas oppa dan eallindávggi áigge. Ovddidat rabas dieðuid oažzuma ja ávkkástallama.
- ▶ Diehtit dieðu ja ávnnaškeahes opmodaga mearkkašumi ja vejolaš suodjalandárbbu. Suddjet suollemasas dollojuvvon dieðuid olggobeale olbmuid vuostá, eastit dieðuid vuogatvuodaheame nuppástuvvama ja sihkkarastit anolašvuoda. Dorvvastat diehtovuogádagaid hehttekeahes doaimma meroštallojuvvon bálvalandásis. Giddet earenoamáš fuomášumi diehtodorvvolašvuhtii ja diehtosuodjái.

DOAIMMAN NÁ

- Golaheaddjidvorvolašvuota lea min vuolggasadji. Fuolahat, ahte min bálvalusat ja bálvalusráhkadusat, bargoeatnamat ja visttit leat dorvolaččat ávkkástallat.
- Gieðahalan bargoneavvuid fuolalaččat ja doalan daid ortnegis ja geavahan daid dušše bargodoaimmaid dikšumii.
- Vástidan persovnnalaččat geavahan-ja sisabeassanrivttiin, inge atte daid earáid atnui.
- Doalvvun iežan ovddasvástádusas lean dieðuid ja áššegirjjid áiggi dásis Meahciráððehusa diehtovuðdui.
- In hála suollemassan dollojuvvon áššiin almmolaš báikkiin dahje sosiála medias.
- Raporteren dakkaviðe, jus áiccan Meahciráððehusa hálddašan opmodahkii dahje Meahciráððehusa doibmii čuohcán áitaga dahje dorvolašvuðaváilevuða.

GUDNEJAHTTIT OLMMOŠVUOIGATVUOÐAID

- ▶ Dovdát doaibmamet gullevaš čanusjoavkuideamet ja bargat lagaš ovttasbarggu daiguin. Dovdát báikkálaš ássiid sihke čanus- ja beroštupmejoavkuideamet miittomeriid ja dárbbuid stáhta eatnamiid ja čáziid ávkkástallamis.
- ▶ Ovddidat oktasašplánema vugiid vai sáhttit heivehit oktii stáhtaeatnamiin doaibman ealáhusaid ja Áhpásmuhttinanu dárbbuid oppalašávkki ja guovlluid ealaskasvuoda vinkilis.
- ▶ Gudnejahttít ja čuovvut olmmoš- ja vuodđovuoigatvuoðaid dego maiddái gielalaš vuogatvuoðaid. Gáibidat olmmošvuoigatvuoðaid gudnejahttima maiddái buot min soahpamušguimmiin.
- ▶ Eat dohkket min doaimmas, bálvalusain, bargoservošis dahje skáhppronfidnus olgušteami agi, sohkabeali, álgovuođu, giela, doaladumi, oskkoldaga, oaivila, lámisvuoda, dearvvašvuodadili, seksuála doaladumi dahje eará olbmui gullevaš siva vuodul.
- ▶ Dorvvastat sámiid ruovttuguovllus sámekultuvrra hárjeheami eavttuid ráđđádallamiin mearkkašahti áššiin ovddalgihtii ja ovttaoaivilvuhtii figgamiin Sámedikkiin. Mearkkašahti eana- ja luonduváriid ávkkástallamii gullevaš plánain váldit sáme-kultuvrra hárjeheami dárbbuid vuhtii sámiid báikkálaš árbedieđu vuodul. Ráđđádallat guovllu ávkkástalli, Sámedikki nammadan, sápmelaččaiguin oppa plánaproseassa áigge, ja ákkastallat min mearrádusaid.

LÁHČIT JA BAJÁSDOALLAT BUORI BARGODILI

- ▶ Atnit árvvus ovttasbargoattáldagaid, vásttolaš boađuslašvuođa ja innovatiivvalašvuođa. Láhttet buohkaiguin ovttaveardásačcat ja vuoiggalačcat.
- ▶ Ovddidat aktiivvalačcat Meahciráđđehusa árvvuid čuvvon jođihankultuvrra. Doarjut rabas organisašuvdnakultuvrra ja doarjut aktiivvalaš háleštallama.
- ▶ Ovddidat plánaid vuodul bargoveaga dásseárvvu ja ovttaveardásašvuođa. Eat dohkket bargeoservoš ávkkástallama, headušteami dahje givssideami. Eat olguš ovttage agi, oaivila, oskkoldaga, sohkabeali, sekuála doaladumi, dearvašvuođadili dahje eará olbmui gullevaš siva dihtii rekryteremiin eatge bálvalusgaskavuođa áigge.
- ▶ Mihttomearrámet lea nolla bargobártri. Figgat aktiivvalačcat geahpedit buohcuvuođa eretorrumiid ja seailluhit bargomovta buori dásis. Fuolihat bargoveaga bargonávcca sealumis ja bargoservoša doaibmamis.
- ▶ Čatnasat rávvagiidda ja doaibmat barggusteamet bargodorvolašvuođa áittekeahttá.
- ▶ Doarjut joatkevaš oahppama mihttomeriid bargus oahppamis ja skuvlejumi vugiiguin.
- ▶ Movtiidat meahciráđđehusa bargiid váldit ovddasvástádusa iežas ovdáneamis ja iežas barggu ovddideamis.

DOAIMMAN NÁ

- Ovddidan bealistan rabas ja luohttamuššii vuodđuduuvvan háleštallankultuvrra ja bargodili
- Čuovun fuolalačcat addojuvvon bargo- ja doaibmavuohkerávvagiid.
- Almmuhan jus áiccan bargodorvolašvuođaváile-vuođaid, vai ášsi ordnejuvvo jođáneamos lági mielde iige geange bargu leat váralaš.
- Jus áiccan headušteami, buvtán vásáhusaid ovdan, vai dili sahttá áššágullevačcat ja luohttamušain giedahallat ja divvut.
- Gudnejahtán nuppi oaivila, vaikke iežan oaivilan spiehkkasivčiige das. Doarjjuun bargoskihpáriiddán.
- Ovdaolbmo geatnegasvuohan lea ásahit mihttomeriid ja doarjut bargoveaga daid fáhtemis ja seahkanit váilevašvuođaide seammás.
- Ávkkástalan Meahciráđđehusa neahttaskuvlejumiid ja oassálastán aktiivvalačcat earáge fállojuvvon skuvlejumiide.

DAHKAT VÁSTTOLAŠ SKÁHPPOMIID

- ▶ Leat čatnasan vásttolaš skáhppomii. Čuovvut lága almmolaš skáhppomiin ja diŋgonvástolága.
- ▶ Luohtehahti soahpamušguoimmit leat doibmiimet mearkkašahti ovttasbargobealli. Dan dihtii maiddái soahpamušguimmiid vásttolaš doaibma lea eandalii dehálaš.
- ▶ Válljet min soahpamušguimmiid dássebealát, čađačuovgi kritearaiguin gilvvu bokte.
- ▶ Váldit vuhtii soahpamušguimmiid válljedettiin vásttolašvuođa, ekonomalaš, sosiála ja birrasa geahčančiegaid ja bearráigeahčat daid jeavddalačat ja ortnega mielde oppa soahpamušáigodaga áigge.
- ▶ Gáibidat, ahte Meahciráđđehusa soahpamušguoimmit čuvvot lágaid ja dorjot vásttolaš gilvvu, vásttolaš skáhppoma ja dán doaibmavuohkerávva vuodđojurdagiid.
- ▶ Gáibidat maiddái, ahte soahpamušguoimmit gáibidit iežaset skáhppongollosis vásttolašvuođa prinsihpaid čuovvuma.

Gavia: Jari Salonen

DOAIMMAN NÁ

- Doaimman ovttaveardášačat ja čađačuovgilit gilvvuin.
- Ásahan čielga vuogálašvuođakri-tearaid ja gáibádusaid skáhppoma čuožáhahkii
- Almmolaš skáhppomat gáibidit sierračehppodaga, mii Meahciráđđehusas lea oažzumis. Ávkkástalan dan.
- Sihkkarasttán geainna doaimman: dárkkistan soahpamušguoimmi duogáža fuolalačat ovdal soahpamuša dahkama.
- Čuovun ja árvvoštalan ortnetlačat soahpamušguoimmi vásttolašvuođa maiddái soahpamušáigodaga áigge. Seahkanan beaktilit áicojuvvon boasttuvuodenide.
- Geavahan elektrovnnalaš skáhpponvuogádagaid gilvvuin.

GARVIT

OVDORUOSSALASVUOÐAID

- ▶ Juohke Meahciráððehusa bargi galgá doaimmahit buot áššiid gieðahallamis ja mearrádusaid dahkamis Meahciráððehusa guoskevaš geatnegasvuodaid mielde ja Meahciráððehusa vddu beales.
- ▶ Meahciráððehusa bargi lea easttalaš dalle, go son lea gaskavuoðas gieðahallojuvvon áššái dahje dasa gullevaš beliide, go su bealátkeahtesvuoda lea áitojuvvon.
- ▶ Vuolggasadjin buot min doaimmas lea garvit diliid, mat áitet doaimma luohtehaattivuoða ja jáhkehaattivuoða maiddái olggobeale beali dan árvoštalaðettiin.
- ▶ Meahciráððehusa bargi ii oaččo barggustis oassálastit dakkár ášši gieðahallamii, mas lea vuordimis

- ekonomalaš ovdu dahje eará ovdu alcces, su lagaš olbmo beallái dahje su ja lagaš olbmo ovddastan servošii.
- ▶ Meahciráððehusa bargi galge vejolaš siidodoaimmaid dahje luohttámúšdoaimmaid divšodettiin garvit diliid, main son górtá váldit beali dahje gieðahallat ášši, mii guoská Meahciráððehusa ovdduid dahje geatnegasvuoda.
- ▶ Meahciráððehusa ovdduid dahje geatnegasvuoda.
- ▶ Gudnejahttit Meahciráððehusa bargiid sátn-, ealáhus- ja searvanfriddjavuoða, mat bargo- dahje virgegaskavuoðain ráddjejít gilvvhalli doaimma gielddus, lojalitehta- ja suollemassandoallang eatnegasvuodat.

OVDORUOSSALASVUOÐAIN

oaivvildat diliid, mas Meahciráððehusa bargi lea easttalaš, go áššái gullá Meahciráððehusa olbmo:

- persovnnalaš ovdu
- lagaš olbmo ovdu
- su ovddastan servoša ovdu, mii sáhttá leat ruossalasvuodas Meahciráððehusa ovdduin.

DOAIMMAN NÁ

- Doaimman álo Meahciráððehusa ovdu mielde ja garvván ovdoruossalasvuodaid easttalaš diliid šaddama.
- Háleštan ovdolbmuinan vejolaš easttalašvuodavuoðus seammás. go dakkára eahpidan.
- Jus fuobmán leat easttalaš dihto ášši guoskevaš mearrádusas, de almmuhan iežas easttalažjan mearrádusdahkamis ja ordnen alccesan sadjásačča.
- In váldde vuostá siidodoaimma dahje luohttámúšdoaimma, mii váikkuhivččii čielgasit iežan doaimma áššálaš dikšuma Meahciráððehusas.
- Biehttalan fitnodatgaskavuoðain, mat leat čielgasit ruossalasvuodas Meahciráððehusa ovdduin.
- Muittán, ahte ovddastettiin Meahciráððehusa, ovddastan Meahciráððehusas ovttas mearriduvvon oainnuid.
- Doaimman priváhta olmmožinge vásttolaččat buot diliin, main lea vejolaš, ahte Meahciráððehusus čadnojuvvo munne.
- Čuovun Meahciráððehusa easttalaš ja lagašbiirerávvaga buot doaibmamis.
- Smiehtan álo, mo ášši oidno olggo-beale čalmiiguin dahje medias.

EAT DOHKKET VUOIDAMA DAHJE KORRUPŠUVNNA

- ▶ Mis lea nollatolereansa buot vuoidamii ja korrupšuvdnii. Korrupšuvnnain oaivvildat buot dakkár doaimma, mainna figgat eahpeáššalaččat váikkuhit fitnodatdoibmii dahje mearrádusdahkamii ja buvttadit muhtun oassebeallái ákkastalakeahtes ávkki.
- ▶ FMeahciráđđehus dahje dan bálvalusas lean olmmoš ii másse, fála, bivdde, gábit dahje váldde vuostá vuoidama dahje eará eahpevuuoiggalaš ovddu, mii váikkuha doaimmaid objektiivvalaš dahje bealátkeahtes dikšumii. Meahciráđđehusa bargi ii maiddái rávve, ávžžut, oalggut dahje atte ráđi geasage váldit dahje addit vuoidasa njuolga dahje eahpenjuolga.
- ▶ Árvvasvuoda dahje skeaŋkka fáladettiin ja vuostáválddedettiin galgá álo vihkkehallot. Dušše dábálaš ja govttolaš árvvasvuohta dahje skeaŋka lea dohkkehahhti. Ruđa dahje skeaŋkakoartta ii oaččo fállat dahje vuostáváldit makkárge dilis. Árvvasvuoda dahje skeaŋkkaid ii maiddái galgga vuostáváldit máŋgga háve seammá bealis.

DOAIMMAN NÁ

- Smiehtan attedettiin dahje vuostáválddedettiin skeaŋkkaid dahje árvvasvuoda, laktásago dillái juoidá dábálaš dahje dohkkehahhti geavadis spiehkkasan ášši. Jus lean eahpesihkkar, jearan ráđi dahje biehttalan dilis.
- Girjen bajás mákkiide, ovddastan dilálašvuodaide ja eará dan sullasaš dáhpáhusaide oassálastán olbmuid namat ja bargonamahusaid, beaivemeriiid ja ruhtasupmiid.
- Muittán, ahte dohkkehahhti dahje govttolaš árvvasvuohta dahje skeaŋka váldojuvvo vuostá raphaelit.
- Juo figgamuš váikkuhit boasttu vugiin lea vuoidan, vaikke ieš váikkuheapmi ii dáhpáhuvašiige.
- Jus deaividan vuoiddanfiggamuša dahje eará boasttulágán váikkuheami, almmuhan das seammás iežan ovaolbmui, Láhkaáššiide dahje riskkaidháldašeapmái.

PRINSIHPAID ČUOVVUN LEA MIN JUOHKEHAČČA DOAIBMA

- ▶ Dán doaibmavuohkerávvagis ovdanbukton prinsihpat gusket buohkaid Meahciráđđehusa bargiid sajádagas ja doaimmain fuolatkeahttá. Gáibidat juohke ovttá Meahciráđđehusa bargi oahpásuvvat prinsihpaide ja čatnašuvvat daidda.
- ▶ Juohkehaš Meahciráđđehusa bargi galgá čuovvut doaibmavuohkerávvaga ja diehtit, mo das ovdanbukton prinsihpat váikkuhit beaivválaš barggus dahkon čovdosiidda. Vuordit maiddái min guimmiid váldit vuhtii, gudnejahttít ja juohkit dávisteaddji prinsihpaid.
- ▶ Háliidat dahkat doaibmavuohkerávvagis oasi árgamet. Skuvlet bargoveaga sihke doaibmavuohkerávvagii ja vásttolaš ja ehtalaš doibmii gullevaš áššiin. Juohkehaš

bargoveaga lahttu vurdojuvvo čađahit skuvlejumi jahkásaččat. Čađahat jahkásaččat maiddái riskaárvoštallama, mainna čuovvut doaibmavuohkerávvaga beaktluođa.

- ▶ Jus leat eahpesihkkar, mo doaibmavuohkerávvaga galggašii čuovvut diho diliin, de galggat vuosttažettiin jearrat ráđi ovdaolbmostat dahje Láhkaáššiin.
- ▶ Hoavddain lea ovddasvástádus dieđihit prinsihpain, daidda gullevaš bagadallamis ja prinsihpaid čuovvumis iežaset vástosuorggis.
- ▶ Doaibmavuohkeráva lea guovddáš oassi gáibáoduslašvuoda čuovvumis Meahciráđđehusas. Gáibáoduslašvuhta šaddá ovttaskas daguid bokte. Sihkkarastit buot bealisteamet dan ollašuvvama.

DOAIMMAN NÁ

- Doaibmavuohkeráva sistisdoallá min vásttolaš ja ehtalaš doaimma speallannjuolggadusaid.
- Oahpásuvvan doaibmavuohkerávvagii ja doaimman dan mielde.
- Oassálasttán skuvlejumiide ja beaivvadahttán iežan čehppodaga jeavddalaččat.

FUOLAIN JA RIHKKUMUŠAIN ALMMUHEAPMI

- ▶ Doaibmavuohkerávvaga vuostá doaibman heajuda Meahciráđđehusa beaggima ja čanusjoavkkuid luohttamuša min doibmii ja sáhttá dagahit mearkkašahti riskkaid ja vahága Meahciráđđehussii.
- ▶ Jus áiccat dahje eahpidat doaibmavuohkerávvaga vuostá doaibmama, galggat dakkaviđe almmuhit áššis.
- ▶ Leat čatnasan bajásdoallat organisašuvdnakultuvrra, mas juohkehaš sáhttá almmá balu muallit fuolain ja min doaibmavuohkerávvaga vuostá doaibmama guoskevaš eahpádusain. Atnit fuola das, ahte geasage, guhte buori jáhkus mualta iežas eahpádusain ja oassálastá vejolaš doaibmavuohkerávvaga rihkkumušaid dutkamii, eai šatta das negatiivva čuovvumušat.
- ▶ Vejolaš doaimmat doaibmavuohkerávvaga vuostá raporterejuvvojit vuosttažettiin ovdaolbmui dahje su ovdaolbmui. Molssaevttolaččat almmuhusa sáhttá dahkat Meahciráđđehusa almmuhankanálii. Almmuhusa sáhttá dahkat maiddái almmá nama haga.
- ▶ Buot dahkkojuvvon almmuhusat dutkojuvvojit luohttamušain, fuolalaččat ja dakkaviđe. Doaibmavuohkerávvaga vuostá doaibman dahje dakkár eahpádusat addojuvvojit dušše ášši čielggadeami ja doaibmabijuid ollašuhtima dáfus vealtameahttun beliid dihtui.
- ▶ Almmuhusain boahčán diehtu veahkeha Meahciráđđehusa ovddidit doaimma ja seahkanit dohkemeahttun diliide.

DOAIMMAN NÁ

- Almmuhan doaibmavuohkerávvaga vuostá dahkon doaimmain vuosttažettiin iežan ovdaolbmui dahje su ovdaolbmui.
- Molssaevttolaččat sáhtán dahkat almmuhusa almmuhankanála bokte.

VUORDÁMUŠAID OKTIIHEIVEHEADDJI

METSÄHALLITUS
MEAHCIRÁÐÐEHUS

www.metsa.fi | Twitter & Facebook: @Metsahallitus
Instagram: @metsahallitus_forststyrelsen